

Jubilejní zpráva

D E S E T L E T

N A D A C E
P A N G E A

1991
2001

„Vidět daleko, to je jedna věc, ale jít tam, to už je něco docela jiného.“

CONSTANTIN BRANCUSI

Z textu zřizovací listiny:

„Před čtyřmi sty lety žil v Evropě muž, jehož duchovní a mravní síla byla tak obrovská, že navzdory všem protivenstvím bouřlivé doby, v níž žil, a přes nepochopení a kruté rány osudu nikdy nepřestal věřit v lepší budoucnost lidstva a úsilí o ni věnoval veškeré své síly. Jmenoval se Jan Amos Komenský. Inspirováni dílem a odkazem tohoto učitele národů, ve snaze navázat na jeho dílo a zejména úsilí o vytvoření lepší společnosti, rozhodli se podepsaní založit Komenského nadaci Pangea. Posláním nadace je vytvářet podmínky pro soustředění intelektuálního potenciálu všech mužů a žen, jimž leží na srdci problém soudobého lidstva, a cítí proto potřebu spojit úsilí a podílet se na zdokonalení lidské společnosti. Nadace bude působit jako mezinárodní iniciativní kulturní a vzdělávací centrum. Bude napomáhat rozvoji pozitivních lidských vlastností a vytváření optimálních podmínek pro svobodný a smysluplný život člověka v míru, bezpečí a v harmonických vztazích s prostředím.“

Ing. arch. GORAZD ČELECHOVSKÝ, CSc.

PhDr. ALLAN GINTEL, CSc.

PETR HOREJŠ

JUDr. MIROSLAV KUBÍN

Ing. arch. KAREL PRAGER, CSc.

PhDr. Ing. MILAN ŽDÍMAL, CSc.

USTAVUJÍCÍ SHROMÁŽDĚNÍ
NADACE PANGEA

PANTHEON NÁRODNÍHO MUZEA

PRAHA 4. ČERVNA 1991

František Štuka	Eva Marie	Jaroslav Jirák
Michal Štěrba	Začalů Leták	Jaroslav Půta
Josef Štěrba	Vladimír Kopt	V. Půta
Yáňa Štěrba	okl Best	Marie Štěrba
Kašičková	Václav Woy	Jaroslav Štěrba
Bouček	Štěrba	Jiří Věsta
BATISTA	Štěrba	Jiří Woy
Alfred Štěrba	Štěrba	Václav Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Miroslav Štěrba
Václav Štěrba	Štěrba	Radim Štěrba
Petr Štěrba	Štěrba	Marie Štěrba
Dr. Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
František Štěrba	Štěrba	Michal Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Jiří Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Ota Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
ŠTĚRBA	Štěrba	Josef Štěrba
Mia Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba
Josef Štěrba	Štěrba	Josef Štěrba

JDE O ROZUM, KTERÝ JE JEN JINÝM VÝRAZEM PRO VZDĚLANOST

Nadace Pangea už svým jménem připomíná koncepce a pojmy Jana Amose Komenského, českého reformátora víry i lidského života. Z Komenského pak máme zásadní fakt, že byl schopen pokračovat za všech okolností, při všech zlých obrazech osobního osudu a se stejnou energií až do konce. Nechceme se tedy hlásit k českému syndromu bujarých začátků, umdlévajícího pokračování a přidušeného konce v půli cesty.

A skutečně, čili kupodivu, od založení Pangey v červnu 1991 nedošlo k ochabování, k disipaci energie a k pokračování samospádem. A kupodivu a skutečně se zde - při určité obměně lidí v naší radě a dalších orgánech - vždy našlo dost osobností s iniciativou, zájmem a dobrovolně vynakládanou pílí, ba věhlasem. Činnost Pangey je nesena stále lidmi, kterým jde, zřejmě osobně, o nápravu věcí lidských, a ne o vlastní zviditelňování.

Spojuje nás snad také přesvědčení, že výroba slov by dnes neměla být cílem ani jedné konference, tím méně chronické činnosti. Že jde spíše o konkrétní programy a konkrétní osobní příklady - například skrze volbu nositelů výročních cen nadace, a nikoli o kázání a hlásání jakýchsi obecných, módněji řečeno globálních ideálů, na které pak nic moc nedojde ani u hlasatele samého.

Snažíme se důsledně řídit poznáním opřeným i o některé sociologické rozbory, že pokrok je možný jen skrze důslednou interakci intelektuálů humanistických oborů s inteligencí vědeckou, technickou a podnikatelskou. Nejde ani tak o slučování tak zvaných dvou kultur, ale o to, že nikdo nemá o sobě a z definice patent na rozum, dokonce ani ten, komu zní rozum jako neslušné slovo.

Nadaci Pangea jde o rozum, který je jen jiným výrazem pro vzdělanost bez pověr a iluzí.

dosud nepublikovaný text z r. 1998

MIROSLAV HOLUB (1923 - 1998)

první předseda nadační rady Pangey

S iniciativou založení nadace přišel **Allan Gintel** v létě roku 1989 na neformálním setkání s architektem **Gorazdem Čelechovským** v jeho ateliéru poblíž Divoké Šárky v Praze. Později se k debatám o možném vzniku nadace přidal architekt **Karel Prager**. Tito tři muži pak založili tzv. **Harrachovský klub**, který v roce 1990 jako první formuloval základní programové cíle nadace. Jeho členy byli architekt Gorazd Čelechovský (†), psychologové Allan Gintel a Jan Holeyšovský, sochař Miloš Chlupáč, právník Miroslav Kubín, studentka Zuzana Paulusová, architekt Karel Prager (†), studentka Dana Příbelová, spisovatel Miloš Zapletal a sociolog Milan Ždímal (†).

Nadace Pangea byla ustanovena při příležitosti 400. výročí narození J. A. Komenského (*1592) zřizovací listinou dne 15. dubna 1991 a zaregistrována dne 15. května 1991 zápisem u Obvodního městského úřadu v Praze 1. K přeregistrování podle nového Zákona o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb. a zapsání do nadačního rejstříku vedeného u Krajského obchodního soudu v Praze došlo dne 14. listopadu 2000. Oficiálním sídlem nadace je Národní muzeum v Praze.

Na počátku bylo předsevzetí:

Stát se uznávaným mecenášem všech, kdo se rozhodli podporovat rozvoj vzdělanosti nebo přispět k záchraně či obnově památkových objektů. Vyzdvihovat ty, kterým se podařilo rozhojnit lidskou zkušenost o možnosti dosud netušené. Zúčastnit se aktivně procesu rozvoje dobrovolnictví, jež umožňuje hledání pospolitosti a osobní rozvoj v každém věku, nevyjadřuje imperativní omezení, nýbrž určitý životní styl a zahrnuje možnost volby. Jde zde mj. o potěšení ze setkání s druhým, touhu po společenském ocenění a zajímavém využití volného času.

TŘI PILÍŘE NADACE PANGEA:

1. Iniciovat a podporovat projekty přispívající k růstu všeobecné vzdělanosti, k hlubšímu dorozumění mezi lidmi, k ochraně kulturního dědictví, k zušlechtnění a nápravě životního stylu.
2. Udělovat cenu „Za úsilí o nápravu věcí lidských“ klíčovým dílům, významným projektům, iniciativám a osobnostem. Obecný přínos v duchu tohoto ušlechtilého životního kréda J. A. Komenského, příspěvek k prohloubení lidského rozměru civilizace, je klíčovým kritériem pro udělení ceny.
3. Svolávat Obecné porady - neoficiální veřejná setkání osobností vědy, kultury, politiky a podnikání, věnovaná ožehavým problémům lidské společnosti.

Slavnostní shromáždění k založení nadace Pangea se konalo 4. června 1991 v Panteonu Národního muzea v Praze. S krátkými proslovy zde vystoupili Jiří Bartoška, Gorazd Čelechovský, Miroslav Holub a Radim Palouš.

Nadační rada:

Nadační rada posuzuje základní cíle, sleduje jejich naplňování a dává podněty pro činnost nadace. Dále svolává Obecné porady, uděluje výroční cenu „Za úsilí o nápravu věcí lidských“ a zřizuje nominační výbor pro výběr laureátů.

Prvním předsedou nadační rady byl světznámý básník, lékař a vědec **MUDr. Miroslav Holub**. Poté tuto funkci krátce zastával děkan a profesor JAMU v Brně **Bohumil Smejkal**. Od roku 1999 má rada v čele zastupujícího předsedu.

Ing. PAVEL KAFKA

*Úřadující předseda nadační rady nadace Pangea
Generální ředitel SIEMENS s. r. o.*

Absolvent VŠE v Praze, obor světová ekonomika, zahraniční obchod. Původně VŠ pedagog, později diplomat (Japonsko, Řecko, Německo). Od r. 1992 pracuje v managementu firmy Siemens, od r. 1994 jako generální ředitel SIEMENS s. r. o. a reprezentant SIEMENS v ČR. Člen dozorčí rady ČVUT a VŠE, člen akademické rady VŠFS, Fóra průmyslu a vysokých technických škol v ČR a Rady CEMS (spol. evropských manažerských škol) VŠE Praha.

doc. MUDr. MARTIN BOJAR, CSc.

*Přednosta Neurologické kliniky Univerzity Karlovy v Praze
- 2. lékařské fakulty a FN Motol*

Absolvent Fakulty všeobecného lékařství UK v Praze. Neurolog a VŠ pedagog. V l. 1990 - 1992 ministr zdravotnictví ČR. Od r. 1993 přednosta Neurologické kliniky 2. LF Univerzity Karlovy ve FN Motol. Věnuje se problematice neuroinfekcí a demyelinizací, lymeské borelióze a herpetickým infekcím, léčbě bolestivých stavů, poruchám vyjadřování a paměti. Je činný v Nadaci Charty 77, Umění pro zdraví a Dětském mozku.

prof. PhDr. DAGMAR ČAPKOVÁ, CSc.

*Komenioložka, Institut základů vzdělanosti
při Rektorátu UK v Praze*

Absolventka FF UK v Praze. Působila ve St. pedagog. knihovně v Praze, kde založila oddělení Komenského. Pracovala v Pedagog. ústavu ČSAV v odd. komeniologie a dějin pedagogiky. Přednáší, publikuje, vede projekt „Encyclopaedia Comeniana“ v Institutu základů vzdělanosti.

PhDr. LADISLAV ČERYCH

*Ředitel Střediska vzdělávací politiky Pedagogické fakulty UK
v Praze*

Absolvent univerzity Licence es sciences sociales v Ženevě, doktorát ze sociologie. Dále získal diplom Evropských studií v Evropské koleji Brug a titul doctor honoris causa na University of Umea ve Švédsku. V současnosti je ředitelem Střediska vzdělávací politiky Pedagogické fakulty UK a předsedou správní rady Centra pro vysoké školství (CEPES/UNESCO) v Bukurešti.

Ing. JAN FEJFAR

Konzultant

Absolvent ČVUT a postgraduálního studia na VŠE v Praze. Zastával řadu řídicích míst v bankovníctví, byl členem správních a dozorčích rad několika významných českých a mezinárodních institucí. Od února 2001 je v důchodu, a nadále pracuje jako finanční poradce.

RNDr. JAN FROLÍK, CSc.

Předseda finančního výboru nadace Pangea

Absolvent Mat.-fyz. fak. UK v Praze. V l. 1991 - 2000 byl generálním ředitelem české pobočky Andersen Consulting (v r. 2001 firma přejmenována na Accenture). Od ledna 2001 je v důchodu, a působí jako nezávislý konzultant. Od r. 1993 je členem, od r. 2000 předsedou finančního výboru nadace Pangea. Je viceprezidentem České společnosti pro systémovou integraci a členem vědecké rady VŠE Praha.

PhDr. ALLAN GINTEL, CSc.

Ředitel agentury Kairos s. r. o.

Absolvent oboru psychologie na FF UK v Praze. Působil jako psycholog, redaktor a manažer v oblasti personálního poradenství a PR. Od r. 1996 ředitel Kairos s. r. o. Iniciátor vzniku a spoluzakladatel nadace Pangea, první předseda její správní rady (1991 - 2000), předseda kontinentální rady UNICEF pro Afriku. Přednáší v IMD Lausanne.

RNDr. JAN HERZMANN, CSc.

Generální ředitel agentury Taylor Nelson Sofres Factum, s. r. o.

Absolvent Mat.-fyz. fak. UK v Praze. V l. 1977-1992 pracoval jako statistik, specialista na metodiku výzkumu a vedoucí projektů v Institutu pro výzkum veřejného mínění. V r. 1990 obnovil tradici volebních výzkumů v Československu, v r. 1991 byl jedním ze zakladatelů agentury pro výzkum trhu a veřejného mínění Factum (dnes Taylor Nelson Sofres Factum). Předseda České marketingové společnosti. Člen správní rady Nadace Karla Pavlíka.

PETR HOŘEJŠ

Publicista

Absolvent FF UK v Praze, katedra novinářství. Do r. 1970 redaktor a nakladatelský pracovník, poté v politické nemilosti. Publicista, scenárista, spisovatel, mj. autor rozsáhlého historického cyklu Toulky českou minulostí. Publikoval pod pseudonymem Petr Hora. V l. 1990 - 1991 ředitel nakladatelství Albatros, v l. 1991 - 1994 redaktor Mladého světa, nyní svobodné povolání. Spoluzakladatel nadace Pangea.

doc. MUDr. MICHAL HRDLIČKA, CSc.

*Přednosta Dětské psychiatrické kliniky 2. lékařské fakulty
UK ve FN Motol*

Absolvent Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Po promoci pracoval v Psychiatrické léčebně v Brně, od r. 1996 působí na Dětské psychiatrické klinice FN Motol. Člen vědecké rady České lékařské komory a výboru Psychiatrické společnosti České lékařské společnosti.

prof. MUDr. Ctirad John, DrSc.

Profesor lékařské mikrobiologie a imunologie, emeritní přednosta Ústavu pro lékařskou mikrobiologii 1. lékařské fakulty UK v Praze
Výzkumně se zabýval patogenezi a imunogenezi infekčních chorob vyvolávaných intracelulárními mikroorganismy, principy depotní imunizace a imunomodulace. Byl členem komise expertů WHO pro brucelózu a pro výuku imunologie. Je členem Učené společnosti AV ČR, vědecké rady AV ČR, čestným členem mikrobiologických a imunologických společností.

Ing. RICHARD KAUCKÝ

Generální ředitel a předseda představenstva Software602, a. s.
Absolvent ČVUT, elektrotechnická fakulta, obor telekomunikace. Původně programátor, spoluautor prvního českého textového editoru. Spoluzakladatel, generální ředitel a předseda představenstva Software602, a. s. Člen vedení Software602 Slovensko, s. r. o., System602, a. s. a Software602 Inc.

doc. PhDr. Jiří T. Kotalík

Rektor Akademie výtvarných umění v Praze
Absolvent FF UK v Praze, obor dějiny umění - historie, v r. 1990 jmenován docentem dějin umění a architektury. Pracoval v Pražském ústavu státní památkové péče, od r. 1984 na AVU v Praze, kde je od r. 1997 rektorem. Externě působí na FAMU, ČVUT. Je členem předsednictva České konference rektorů a řady komisí, výborů, rad, nadací.

doc. PhDr. Dr. Oldřich Král, CSc.

Vysokoškolský učitel, vědecký pracovník
Absolvent FF UK v Praze. Sinolog, profesor čínské a srovnávací literatury. V l. 1990 - 1999 ředitel Ústavu Dálného východu, v l. 1993 - 2000 ředitel Centra komparatistiky. Čestný člen vědecké rady FF UK. Publicista a překladatel.

doc. MUDr. Tonko Mardešič, CSc.

Vedoucí lékař sanatoria Pronatal
Absolvent fakulty všeobec. lékařství. Působil na gynekologicko-porodnickém oddělení Ústavu pro péči o matku a dítě, od r. 1992 člen katedry gyn.-por. IPVZ, od r. 1997 vedoucí samostatné subkatedry reprodukční medicíny IPVZ. Od r. 1996 pracuje jako vedoucí lékař sanatoria Pronatal. Předseda sekce asistované reprodukce České gyn.-por. společnosti.

prof. MUDr. Oldřich Nečas, DrSc.

Lékař, vědecký pracovník
Absolvent Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Pedagog, vědecký pracovník v buněčné biologii. Autor řady odborných monografií a velkého množství původních vědeckých pojednání. Autor učebnice Obecná biologie. Člen Učené společnosti ČR. Předseda Československé biologické společnosti.

Členy nadační rady v letech 1991 - 2001 dále byli:

Václav Břicháček, Čestmír Císař, Gorazd Čelechovský (†), Alexander Dubček (†), Petr Eben, Zdeněk Hajný, Stanislav Hanzl (†), Miroslav Holub (†), Milan Horák, Jan Krumpera, Radslav Kinský, Miroslav Kusý, Miroslav Macek, Zdeněk Mahler, Miroslav Masák, Jiří Musil, Radim Palouš, Karel Prager (†), Richard Salzmann, Jan Sokol, Bohumil Smejkal, Jan Stráský, Juraj Švec, Michael Třeštík, František Vaverka, Otto Wichterle, Rudolf Zahradník

prof. PhDr. Jaroslava Pešková, CSc.

Vysokoškolský učitel
Absolventka FF UK v Praze, obory filozofie, pedagogika a historie. Zabývá se dějinami české filozofie (komeniologie), filozofie výchovy a metodologií spol. věd. V r. 1989 proděkanou FF UK v Praze, v l. 1991 - 1993 vedoucí katedry filozofie FFUK a členka akademického senátu UK v Praze. V l. 1994 - 2001 vedoucí katedry filozofie a společenských věd na Pedagogické fakultě UK. V současnosti působí jako pedagog na téže fakultě.

Drs. JACOB SADILEK

Bankéř
Absolvent Erasmus University v Rotterdamu (1976). Působil ve vedoucích pozicích v mezinárodním bankovníctví pro NCB Chase Bank v Amsterdamu v l. 1976 - 1980, Amro Bank v Amsterdamu v l. 1980 - 1984, na Dálném východě v l. 1985 - 1987, pro ABN AMRO Bank v Londýně 88-93, v Amsterdamu v l. 1994 - 1996 a v Praze v l. 1997 - 2000. Posledně ředitel Evropské banky pro obnovu a rozvoj v Praze, v l. 2000 - 2002. Člen představenstva Nizozemské obchodní komory v Praze (r. 2001), předseda Round Table č. 5 v Amsterdamu (r. 1987), člen Rotary Praha International, člen/poradce Nadace Comenius Museum Naarden.

doc. RNDr. Soňa Štrbáňová, CSc.

Historička vědy, Výzkumné centrum pro dějiny vědy při Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Univerzitě Karlově
Absolventka Mat.-fyz. fak. UK v Praze, obor chemie - biochemie. Výzkum v oboru molekulární biologie; od r. 1976 v oboru dějin vědy na ústavech ČSAV a AV ČR. V l. 1993 - 1999 koordinace zdravotnických projektů americké vládní pomoci ve střední Evropě. Členka International Academy of History of Science. Předsedkyně Českého komitétu pro dějiny vědy a techniky. Přednáší na Přírodovědecké fak. UK v Praze a na Lék. fak. UP v Olomouci.

RNDr. Tomáš Votruba, CSc.

Generální ředitel Roche, s. r. o.
Absolvent Přírodov. fak. UK v Praze v 1976. Diploma in Marketing na Chartered Institute of Marketing v Londýně v r. 1997. V l. 1980 - 1990 působil v ÚVN, v l. 1990 - 1992 náměstek ředitele Sevac v Praze, v l. 1992 - 1999 pracoval v Zeneca Pharmaceuticals nejprve jako Business Manager, později generální ředitel. V l. 1999 - 2000 prezident AstraZeneca Česká republika, od r. 2000 generální ředitel Roche Česká republika. Člen prezidia MAFS, předseda Etické komise.

doc. Ing. Jiří Všeťka

Vedoucí audiovizuálního a technického centra ČVUT v Praze
Absolvent Fakulty strojní ČVUT v Praze, od r. 1977 docent pro obor fotografie na FAMU. Od 1991 vedoucí Audiovizuálního a technického centra ČVUT v Praze. Autor pragenzií a dokumentárních fotografií, režisér výukových videoprogramů, autor řady výstav.

Správní rada:

Správní rada spravuje majetek nadace a řídí její činnost. Rozhoduje mj. o statutu a jeho změnách, schvaluje rozpočet, roční uzávěrku, výroční zprávu, statut výroční ceny a program nadace.

Prvním předsedou byl **Allan Gintel**, poté **Tomáš Šubert**, kterého vystřídal **Štěpán Galbavý**.

Ing. ŠTĚPÁN GALBAVÝ
Předseda správní rady nadace Pangea
Specialista na projektové řízení
Inventa Consulting, s. r. o.

Mgr. RADEK HANUŠ
Odborný asistent
Fakulta těl. výchovy a sportu
Univerzity Palackého v Olomouci

MUDr. JIŘÍ PASEKA
Medical Affairs manager
Janssen-Cilag Johnson&Johnson, s. r. o.

MUDr. JAN BRUTHANS
Kardiolog

JUDr. DANIEL KŘETÍNSKÝ
Ředitel J. T. Finance group

Ing. TOMÁŠ ŠUBERT
Ředitel Neuber Brentag

PhDr. LADISLAV ČERYCH
Odborný poradce
Evropská unie, Brusel

Ing. LENKA LIBÁNSKÁ
Manažer klientských center ING
pro ČR a SR

Ing. DANA ZIEGLEROVÁ
Product manager Eli Lilly ČR, s. r. o.

PhDr. ALLAN GINTEL
Ředitel agentury Kairos s. r. o.

Ing. ZUZANA HEKELOVÁ
Ředitel marketingu Organon, s. r. o.

Členy Správní rady v letech 1991 - 2001 dále byli:

Vladimír Ambruz, Jitka Bajgarová, Miroslav Balajka, Gorazd Čelechovský (†), Zdeněk Červený, Marek Dušák, Jan Fejfar, Zdeněk Hajný, Milan Horák, Petr Hořejš, Michal Hrdlička, Pavel Kafka, Miroslav Kubín, Jana Kytlicová, Martina Němcová, Jitka Pantůčková, Karel Prager (†), Milan Stloukal, Josef Vacl, Tomáš Votruba, Milan Ždímal (†)

Dozorčí rada:

Dozorčí rada je kontrolním orgánem nadace. Kontroluje správnost účetnictví a plnění podmínek pro poskytování nadačních příspěvků, přezkoumává roční účetní uzávěrku.

Prvním předsedou byl **Karel Kouba**, poté funkci zastával **Tomáš Šubert**, současnou předsedkyní je **Helena Sladkovská**.

Ing. HELENA SLADKOVSKÁ
Předsedkyně dozorčí rady nadace Pangea

doc. Ing. JOSEF CHLUP
Finanční poradce

Ing. JANA KYTLICOVÁ
Ředitelka oddělení Mezinárodního obchodu HVB Czech Republic

Finanční výbor:

Posláním finančního výboru je finančně a materiálně podporovat veškerou nadační činnost. Z ekonomického hlediska posuzuje všechny návrhy nadačních projektů a aktivit.

Prvním předsedou byl **Jan Stráský**, v současnosti tuto funkci zastává **Jan Frolík**.

RNDr. JAN FROLÍK
Předseda finančního výboru nadace Pangea

KATEŘINA DVOŘÁKOVÁ
Zástupce společnosti Accenture

Ing. JAN STRUŽ
Zástupce společnosti ING Group

Ing. PAVEL KAFKA
Zástupce společnosti Siemens, s. r. o.

Členy finančního výboru v letech 1991 - 2001 dále byli zástupci společností:

Arthur Andersen (nyní Andersen), Capa, a. s., Fatra Napajedla, a. s., Galena, a. s. (nyní Ivax)

„Chápu to tak, že tato cena neslouží mně osobně, nýbrž určité ideji, jestliže ji zároveň mají takové osobnosti jako Václav Havel nebo Josef Škvorecký. Vidím v ceně nadace Pangea jistý pokus, za kterým stojí víra v možnost objektivního hodnocení. Žijeme v dobách, kdy se pohrdá zdravým rozumem i důvěrou v to, že nějaké rozumné, objektivní hodnocení vůbec existuje. Tato cena z Prahy je tedy podle mne snahou obnovit víru v jisté platné normy.“

A. W A J D A , laureát ceny v roce 2000

Výroční cena nadace Pangea je poctou osobnostem, kterým se podařilo něčím podstatným přispět k lidské zkušenosti, dokázat, že práci je možné spojit s radostí a že sláva a peníze nemohou být trvalým či jediným popudem pro nasazení až na hranice osobních možností. Cena je udělována od roku 1992 a vzdává hold lidem, kteří zřetelně posunuli naše vidění, poznání či vnímání světa o krok dál.

Ze statutu ceny:

„Nositeli výroční ceny nadace Pangea se mohou stát občané České republiky nebo jiného státu, kteří vytvořili hodnoty trvalé ceny a významně tak přispěli k povznesení duchovní i tělesné kultury celých generací. Cenu tvoří umělecké dílo a průvodní list. Laureát nezískává žádné hmotné výhody. O laureátech rozhoduje nadační rada tajnou volbou. Listinu kandidátů sestavuje nominační výbor. Při jinak nezávislém rozhodování dbají členové nadační rady zejména o to, aby byla trvale uchována mravní a společenská prestiž ceny. Cena je laureátovi předávána na slavnostním galavečeru.“

Defilé laureátů výroční ceny „Za úsilí o nápravu věcí lidských“:

Výroční cena byla udělena následujícím osobnostem:

1992

Dívaldo na Vinohradech - 3. 12. 1992, „Návraty Jaroslava Foglara“ - slavnostní předání ceny J. Foglarovi

JAROSLAV FOGLAR (1907 - 1998)

Spisovatel a pedagog

Vyznává solidaritu, pátral jsem, kde a jak mám pana Foglara v anamnéze. Jakož nejunák a neskaut. A tu jsem objevil, že v roce 1938 redigoval Mladého hlasatele, a toho jsem nejen odebral, ale i četl, byť co nejunák a neskaut. A nejen to, v tom roce

jsem vyhrál v soutěži Mladého hlasatele knihu Carl a Nikolás, autora si nepamatuji, knihu mi v Plzni ukradli. Ale bylo to moje jediné vítězství v jakékoli soutěži jakéhokoli časopisu.

Takže mám Foglara spojeného s vítězstvím.

Vzhledem k tomu, co on hájil a konal, asi právem. (M. Holub)

1993

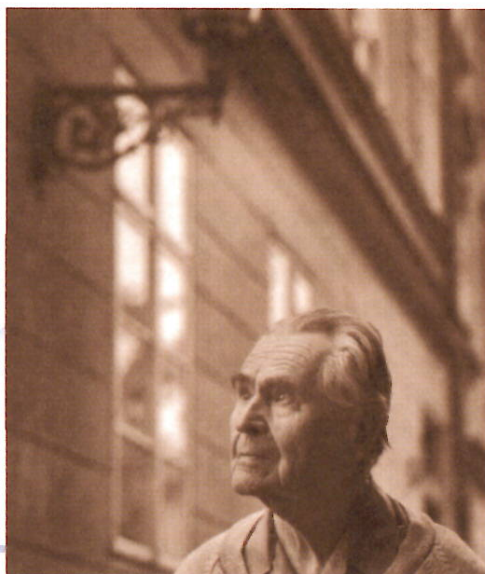
Dívaldo na Vinohradech - 12. 12. 1993, „Galavečer pro Jonáše“ - Slavnostní předání Ceny J. Suchému

J I Ř Í S U C H Ý (*1931)

Básník, dramatik, textař, režisér, výtvarník, herec a zpěvák

Jiří Suchý setrval jako garant emocionálního, energetického a morálního potenciálu celých generací. Jiří Suchý setrval jako mládí starých a jako mládí nejmladších. Asi to je taková ta dialektika. Existence Jonáš klubu je pro mne důkazem těchto slov. Neboť kde a kdy vznikl klub (nikoli kult), který by trval ve slově básníka, nikoli módního hysterika. A míním klub orientovaných inteligentních lidí s širokým spektrem zájmů. Což je tím optimimem. Optimismus není jen přes noty.

Optimistický básník a mnohóměl Jiří Suchý budiž oceněn jedinou prostou postmoderní větou: Proč kvílet, když je možno vynalézat, proč si hrát na černokněžníky, když je tady světlo jako málokdy. A rozumní lidé se aspoň tu a tam mají rádi. (M. Holub)

1994

Divadlo na Vinohradech - 4. 12. 1994, „Pocta Otto Wichterlemu“ - slavnostní předání ceny O. Wichterlemu

OTTO WICHTERLE (1913 - 1998)

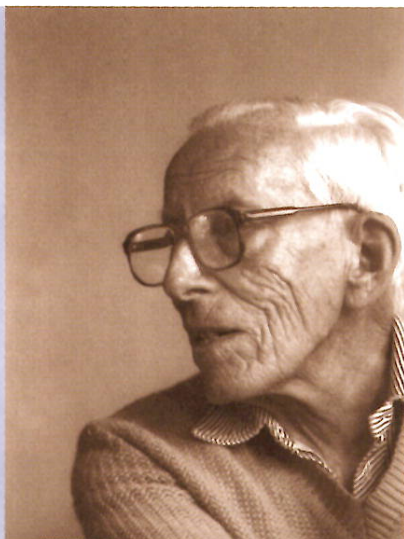
Vědec, chemik, objevitel a vynálezce

Profesor Wichterle je jednak šedesátým rokem na vrcholu sil, jednak permanentním teenagerem. Je v něm taková vzpružina, někdo by řekl oheň, taková nezdolná víra, že praktický rozum musí vyhrát. Takový musel být Kant, ale ten se v soukromí bál průvanu, zatímco Wichterle se ve jménu rozumu nebál ani nacistů, ani bolševiků, ani soudu o US patent na kontaktní čočky v Los Angeles. On se snad nebojí ani postmodernistů.

Chci vám říct, nikoho však nenutím, že pro mne je Otto Wichterle ztělesněním toho dobrého, co na Čechovi (snad i Doudlebu, Zličanu a Velkomoravanu) vůbec je: kritický rozmysl, erudice, profesionalita a žert čili úsměv za všech okolností.

Otto Wichterle je česká komponenta světové vědy, jakož i jedna z recentních realizací českého osvícenství, v němž nešlo a nejde o kec, ale o výkony.

(M. Holub)

1995

Divadlo na Vinohradech - 4. 12. 1995, „Obecná škola - lekce života“ - slavnostní předání ceny Z. Svěrákovi

ZDENĚK SVĚRÁK (* 1926)

Pedagog, humorista, herec a scenárista

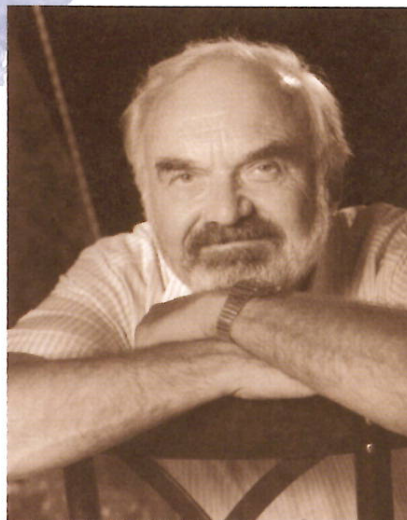
V konkrétním případě Zdeňka Svěráka bych býval byl pro Cimrmanovu apriorní cenu už před třiceti lety, kdy ještě nebyla dostavěna hospoda Na Mýtince, spáchána vražda v salónním coupé a o kulovém blesku nesvědčil ani obláček. Těch třicet let jsem pak strávil (spokojeným, tichým diváckým) mumláním: Hele, nezmejlil ses. On ten mocný dar tenké ironie trval a košatěl, a nedošlo k únavě materiálu, v kultuře tak běžné.

Jestliže se tedy naskytla možnost udělit Zdeňku Svěrákovi aposteriorní cenu Pangey, pokládám ji zejména za:

1. potvrzení a amortizaci apriorní ceny Cimrmanovi;
2. cenu za radost, že jsme se tak dlouho nemejlili;
3. cenu za unikátní neunavitelnost materiálu.

A je-li tu jaký nedostatek, pak v tom, že se Zdeňk Svěrák nedá násobit deseti. Kultura v této historické etapě hoře z nerozumu by to moc potřebovala.

(M. Holub)

1996

Divadlo na Vinohradech - 8. 12. 1996, „Cesty k lidem a na dno světa“ - slavnostní předání ceny J.-Y. Cousteauovi, J. Hanzelkovi a M. Zikmundovi

JACQUES-YVES COUSTEAU (1910 - 1997)

Francouzský oceánograf a ekolog

Francouz rodem a obojživelník osudem, proslul svým aqualungem pro podmořské potápění, svou lodí Calypso a jejími cestami, svými podmořskými kamerami a televizními přenosy z hlubin a ze tmy sedmikilometrové. Jeho filmy dostaly Oscary i Zlatou palmu, jeho knihy byly čteny na celém světě.

Cousteau přinesl moře do našich chýší a naplnil mnoho našich snů, jimž říkáme podle Seiferta - námořnické. (M. Holub)

Podnikl bezpočet kolumbovských výprav, ač už zdánlivě nebylo kam. Uspěl tím, jak nově si formuloval objevitelský cíl: Byly-li pevniny už zmapovány, nadále zůstává skryto nekonečno mezi nimi. Zvědavý Cousteau obrátil pohled do oceánských hlubin. A fascinace tím, co užíel, ho udržela v plné činnosti do 87 let.

(P. Hořejš)

měs ani chuť je pojmenovat. S pomalou úporností proniká ke kořenům pojmů, jako je úzkost, prázdnota, nejistota, neschopnost komunikace, nezpůsobnost prožívat. Jeho filmy postrádají akční prvky i vidění, přesto jsou napínavé jako speleologické výpravy po podzemních řekách. Zpochybňují samozřejmě, označují netušené, osvětlují skryté.

Bergman není ani laskavý, ani úsměvný. Jako geniální diagnostik je však léčivý. Ač popírá osvědčené hollywoodské postupy, sbírá Oscary a svými díly přesvědčuje, že není třeba konstruovat zápletky, neboť tu nejdramatičtější si každý neseme sami v sobě.

(P. Hořejš)

Omluvný dopis I. Bergmana zaslaný Allanu Gintlovi a nadaci Pangea v souvislosti s udělením Ceny:

*Drahý pane Gintle,
bohužel jsem neobdržel Váš dopis týkající se udělení ceny a pozvání. Bohužel jsem byl velmi nezdvořilý. Žiju na malém ostrově uprostřed Baltského moře (občas mám práci na pár týdnů ve Stockholmu s režirováním her). Byl jsem nezdvořilý, a prosím Vás o prominutí a porozumění. Necestuji. Nesetkávám se s lidmi, které neznám. Nerad používám telefon. Nečtu dopisy. Nemám sekretářku. Velice se omlouvám.
S nejužšími pozdravy
Ingmar Bergman*

JIŘÍ HANZELKA (* 1920),
MIROSLAV ZIKMUND (* 1919)

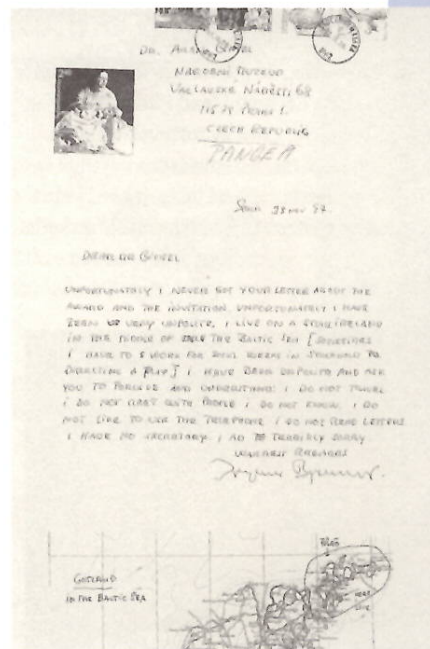
Cestovatelé, spisovatelé, publicisté, filmoví tvůrci
Češi rodem a světoběžníci osudem, prosluli svou Tatrou, svými reportážemi odevšad, od Ameriky a Austrálie po Sibiř, slovem knižním a rozhlasovým a uměním fotografickým. A to v době, kdy Čechy byly pohrouženy do jakéhosi neveselého prekambrijského moře a výhled za humna a dál navrával dírkou do železné opony. Kdy pojem „jinde“ byl blízko pojmu „naděje“ a kdy atlas světa byl metafyzickou četbou.

Hanzelka a Zikmund uchovávali drobný světový průvan v našich chýších a změnili naše životy tím, že jim nedali zapadat do domácího popela.

(M. Holub)

Světoznámí tuláci z časů, kdy cestování ještě nebylo průmyslem. Dva čeští dobyvatelé, ne cizích území, ale poznatků, ne ztracených pokladů, ale kontaktů. Usměvaví parťáci, co všechno doveudou, od jazyků po létání, od diplomatických vystoupení po generálku motoru.

(P. Hořejš)

1997

Divadlo na Vinohradech - 7. 12. 1997, „Anděla máme každý svého“ - slavnostní předání ceny I. Bergmanovi a V. Havlovi

INGMAR BERGMAN (* 1918)

Švédský režisér, dramatik a spisovatel

Bergman zarputile odkrývá a přesně označuje stavy duše, které zdánlivě důvěrně známe, ale nemáme schopnost, odvahu, ves-

VÁCLAV HAVEL (* 1936)

Dramatik, scenárista, politik a státník

Havel - politik osudem, ne profesí, proto nikoli neomylný - je dnes ve světě bezesporu nejnámějším Čechem. Všeobecně respektovanou morální autoritou. Myslitelem, obhájcem elementárních pravd, bazálních hodnot lidstva. Umanutě varuje, říká, píše, opakuje jako prorok: Žijme v pravdě, ve službě druhým

a lepšímu světu, hledejme v sobě nadosobní přesah, nikdy zápas nevzdávejme. Sem tam ho nějaký spoluobčan, konkurent či odpůrce s úsměskem okřikne: To už tady, pane Havle, přece bylo! On, dávno zvyklý na horší zacházení, než je okřikování, si však dál vede svou. Nemůže jinak. Přestal by být konzistentní.

(P. Hořejš)

Kvůli svobodné budoucnosti, o kterou nám jde, musí být člověk ochoten podstoupit oběti, aniž by se ptal, jestli se mu vyplatí. A tady někde, v tom novém vztahu člověka k oběti, který Václav Havel tak názorně předvádí, je nejspíš jeho mravní odkaz. A to, že toto jednání Václava Havla zvítězilo nad vypočítavým chováním oficiálních struktur, dodává i Havlovu vítězství nový rozměr. Je to totiž vítězství osobní pevné existence a reflektované zkušenosti nad ideologiemi a expertstvím.

(K. Hvizďala)

1998

Novoměstská radnice - 28. 3. 1999, „**Bych jazyky lidskými i andělskými mluvil**“ - slavnostní předání ceny Z. Matějčkovi, Dennísu a Donelle Meadowsovým

ZDENĚK MATĚJČEK (* 1922)

Klinický psycholog dítěte a rodiny

Odmalička kulhá, a tak ví, jak nesnadné je projít životem plynule a rovně. Viděl mnoho smutného. Osamělé děti, rozpadlé rodiny, autisticky prázdné, přitom teprve začínající životy mimo prostor,

čas a láskyplný vztah. Přesto zůstávají oči pana profesora vlídné, chápaté, nápadně měkké, ba veselé.

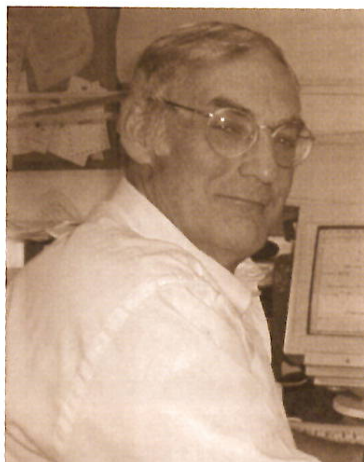
Často se v poradně musí ptát na kruté věci, sdělovat hořké pravdy. Dělá to s laskavostí a vstřícností člověka, jenž apriorně věří, že lidi a svět lze, ba je nutno, činit lepšími. Totiž aspoň se o to vytrvale pokoušet.

Tato nepředstíraná naděje na polidštění lidí představuje patrně nejúčinnější terapeutický prostředek klinického psychologa specializovaného na problematiku konfliktní rodiny. (P. Hořejš)

DENNIS L. (* 1942) a Donella H. (* 1941) MAEDOWSOVI

Američtí vědci, ekologové a chemici

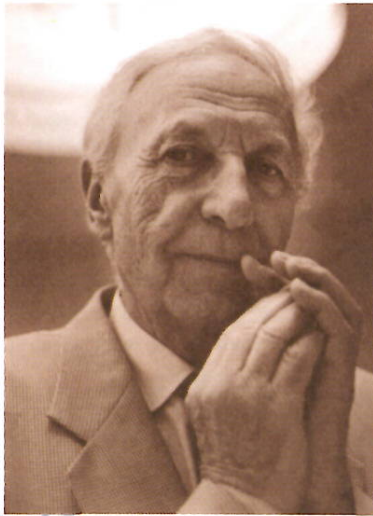
Planeta a s ní lidstvo jsou v ohrožení! Buď od podstaty změníme své chování i postoje, nebo se nás tou či onou katastrofickou cestou zbaví sama příroda. Vždyť lidská civilizace se nápadně začala podobat zhoubnému bujení.

Tak by se dalo vyjádřit drsné poselství dnes slavných, kdysi skandálních „Mezi růstu“. Autoři té špatné zprávy, (tehdy) manželé Meadowsovi, američtí biologové a chemici, byli prvními, kdo se odvážili vykřičet to naplno a bez servítků. Věděli, že jejich počítačový model World 3 se stane předmětem kritiky: v mnoha oborech jej mohli „nakrmit“ jen neúplnými či nepřesnými daty. Ale Meadowsovým nešlo o jednotlivosti, nýbrž o trendy v rozměrech planety a lidstva.

Exponenciální růst populace, průmyslové výroby, těžby neobnovitelných zdrojů, škodlivých emisí likvidujících ovzduší, vodu, půdu - to je v souhrnu sebevražedné jednání, neboť matička Země je křehká a libovůli člověka trvale neunes. Tenkrát, před třiceti lety, Meadowsovi sklídili drtivou kritiku: Katastrofisté! Malují čerta na zeď! Jejich vstupní data jsou falešná! Je fakt, že autoři se mýlili v časové křivce. Ale to neznamená, že katastrofa nehrozí. Běží nám čas, a je ho málo.

(P. Hořejš)

1999

Dívadlo na Vinohradech - 5. 12. 1999, „Vím, země století.“ - slavnostní předání ceny L. Chudíkovi a P. Tigridovi

LADISLAV CHUDÍK (* 1924)

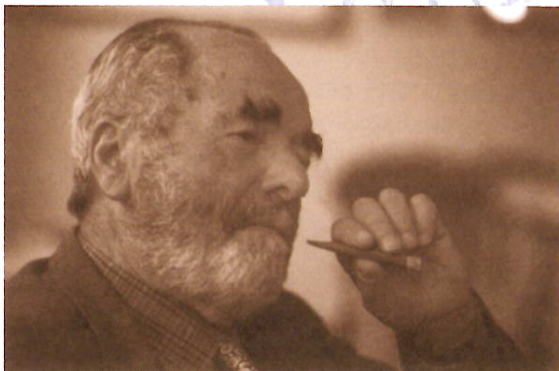
Slovenský herec a pedagog

Pro astronomii jsou pojmy hvězdy a stálice synonyma. V herectví to tak docela neplatí. Tam hvězdy, na rozdíl od stálic, touží po maximálním třpytu. Ke zviditelnění by leckterá star ráda byla i při velkém třesku. V tomto smyslu je Ladislav Chudík pouhou stálicí. Nepoutá pozornost spektakulárními efekty. Jen tiše, nenápadně, zato vytrvale vyzařuje. Jako herec i jako člověk. Budiž uznáno, že střídmé herectví, lidská noblesa i vždy přítomné charisma Ladislava Chudíka-Sovy mají prokazatelně léčebné účinky. (P. Hořejš)

PAVEL TIGRID (* 1917)

Novinář a publicista

Hrdina odboje? Věčný rebel? Profesionální exulant? Ne! Člověk, pro něhož má cenu jen život ve svobodě. Druhá polovina Tigridova pojetí světa: S každou formou nesvobody, ať jedince či společnosti, je lidskou povinností vést zápas! Vrátil se de facto po půl století, aby jako poradce prezidenta, publicista, jedinečný polemik, pak i ministr kultury pomohl celoživotně probíjované hodnoty zakódovat do základů mladé a svobodné České republiky, své milované vlasti. Hrdina odboje? Profesionální exulant? Ne! Rytíř svobody! (P. Hořejš)

2000

Dívadlo na Vinohradech - 1. 3. 2001, „A bůh rozdá králům jenom jednu hru“ - slavnostní předání ceny A. Wajdovi, J. Škvoreckému a Z. Salivarové

ANDRZEJ WAJDA (* 1926)

Polský filmový režisér

Tři sudičky

Je to více než čtyřicet let, ale nikdy nezapomenu, jak se mi rozšířily oči údivem a obdivem, když jsem v malé promítačce uviděl poprvé „Popel a démanty.“

Seděli jsme namačkáni jako slanečci v projekci, kam nás po půlnoci tajně vpustil náš kamarád, povoláním vládní promítač. Na zemi se válely prázdné flašky od vodky, neboť před námi tento film byl promítán stranickým a vládním funkcionářům. Film skončil, bylo ticho jako v kostele a my jsme začali sbírat lahve a ždímat z nich zbylé kapky. Někdo prohodil: „Oni tutově chlastali ze zuřivosti, ale my to dopijeme na zdraví toho, kdo ten film natočil.“

Andrzej, ten film na nás působil jako droga. Droga, pod jejímž vlivem se začala klubat na veřejnost naše mladická drzost. Drzost vyprávět filmem pravdu. Hlavně tu, kterou tehdejší mocipáni nechtěli slyšet.

A tři sudičky, které stály u zrodu té tak zvané „české nové vlny“ byly: italský neorealismus, američtí nezávislí a Andrzej Wajda.

A za to Ti, Andrzej, ze srdce děkujeme. (M. Forman)

Josef ŠKVORECKÝ (* 1924)

a Zdena SALIVAROVÁ (* 1933)

Spisovatelé a nakladatelé

Vzpomínám na „Zbabělce“, na první svobodný román napsaný člověkem mé generace, román, kterým, abych tak řekl, všechno začalo. A vzpomínám si, jak jsem četl mnohem později „Inženýra lidských duší“ na malém francouzském ostrově s počtem obdivné závisti pro Pepikovo vypravěčství, tak samozřejmé, tak přirozené, tak strhující, tak odvážné. A vzpomínám na Zdenu. V době, kdy valná část české literatury byla vyhnána z domova, zřídila pro ni s Josefem malé nakladatelství v Torontu. Šok ruské okupace způsobil, že jsem tehdy viděl v záchraně české literatury otázku

řemeslem i posláním. Z povahy tohoto jeho osudu i úkolu pak plyne, že musel a musí zůstat mimo establishment, ač leckdo z nás by si jistě přál opak. (P. Hořejš)

Reinhold MESSNER (* 1946)

Horolezec, spisovatel, politik

Já sám! To bylo jeho krédo. Čtvrt století se choval jako dobrodruh vyzývající samu smrt. Zarostlý Jihotyrolan, drsňák s planoucíma očima, byl podezírán z chorobného narcismu. Mlčky se rval s přírodou v jejích nejnehostinnějších zákoutích. Potřeboval se dotknout dna lidských možností. Prorokovali mu zmar. Ale vlk samotář se vždy znovu vracel se zprávou, že mez možností snad není.

Byly to povzbudivé experimenty! Popřel jimi základní poučky horolezectví. Stal se apoštolem „clean climbingu“ - nečistšího lezení v alpském duchu. Zavrhl taktiku expedic, útočných družstev, postupně budovaných táborů, nosičů mnoha tun materiálu,

národního života či zániku. Nikdo proto neznamenal v mých očích pro ohroženou zemi víc než oni dva. V celých dějinách světového spisovatelství, toho egocentrického povolání, je Zdena snad jediná, kdo byl s to obětovat kus vlastního velkého talentu pro jiné. Viděl jsem ji v Torontu při práci, byla vydavatelkou, redaktorkou, písáčkou, korektorkou, sazečkou, byla vším, a nepřetržitě celé dny, a nepřetržitě celých dvacet let. Nikdy jí nebudeme s to vrátit tu obětavost, tu totální nezištnost. Myslím dnes na ně s láskou, na oba dva. Na jejich laskavou mírnost, kterou si uměli zachovat navzdory časům tak nelaskavým, tak zlovolným. (M. Kundera)

2001

LUDVÍK VACULÍK (* 1926)

Myslitel, prozaik, fejetonista, novinář

Těžko hledat v našich poměrech druhého, kdo s podobnou umanutostí zasvětil život válce s diktátem blbosti. Kdo bez ohledu na věčné komplikace takřka starozákonně přijal svůj úděl jako otázku a příkaz svědomí. Robustní venkovan rodem z Valašska v sobě nese povahovou pevnost i bouřliváctví předků, stejně jako rustikální lásku k půdě, přírodě, tradici, prostotě přirozeného života, k lidové písničce. Navýsost však k pravdě. Opravdovost až bezohledná, hluboce zakořeněná v podloží domova, Vaculíka přiměla jít křížovou cestou hledání pravdy o sobě, o lidech, o současném světě. Tu staromilsky, tu mrzoutsky, vždy ale s vysokou mravní náročností podivínský chlapík - lépe: chlap! - do úpadu protestuje proti morální, ideologické, kulturní či civilizační devastaci všeho druhu. Jeho prózy (třeba Sekera, nikoli nepodobná Kunderovu Žertu, či orwellovská Morčata), jeho brilantní fejetony, myšlenkově i formou asi překonávající Nerudu či Čapka, jsou díky půvabné češtině mistrovskými slovesnými díly. Avšak ještě více jsou myslitelskými výkony. Právě výkony, činy a skutky přerůstá umělec Vaculík sám sebe až k rozměru reformátora. Což nezačaly „tát ledy“ poté, co pronesl legendární projev na 4. sjezdu Svazu čs. spisovatelů (1967)? Což jeho analýza totality o „dvou tisících slovech“ 2. června 1968 nezpůsobila doslova společenskou explozi? Což normalizační nepukali vzteky nad jeho samizdatovou edicí Petlice?

Ludvík Vaculík si nedá pokoj nikdy. Zápas o hodnoty je jeho

dokonce i fixačních lan a kyslíkových přístrojů. Nezavrhl extrémní trénink, dokonalou manažerskou přípravu, zdrcující logiku, nekompromisní opatrnost, nadlidskou vůli dospět k cíli. V srpnu 1978 (poprvé) vystoupil na M. Everest. Bez podpůrného družstva, bez kyslíkového přístroje, dokonce bez lan. V říjnu 1986 zdolal Lhoce, poslední ze čtrnácti existujících osmitisícových vrcholů, který mu ještě chyběl. Obdobným „Messner stylem“ dosáhl severního i jižního pólu, pěšky prošel Antarktidu, Grónsko, pouště Gobi, Taklamakan, Nepál, východní Tibet aj. Stal se živou legendou, nepřekonatelným už hrdinou horolezectví. Ze špičkového individuálního sportovního výkonu učinil s mozartovskou elegancí velký tvůrčí čin. Může jedinec dokázat víc? Ve svém rekonstruovaném alpském hradu Juval dnes Reinhold Messner píše o tom, co zažil (35 knih). Působí jako poslanec Evropského parlamentu. Přednáší o nabytých zkušenostech topmanažerům. A před plnými sály raději než o triumfech vypráví o svých prohrách. Tvrdí, že jsou důležitější, neboť člověka nutí pátrat po tom, proč opakovaně selhává.

(P. Hořejš)

Jan Mühlfeit, Richard Kaucký

OBECNÉ PORADY:

Neoficiální setkávání osobností vědy, kultury, politiky, podnikání i široké veřejnosti, věnované aktuálním problémům lidské společnosti inspirované vizí J. A. Komenského. Smyslem a cílem komunikačního projektu je široká diskuse a dialog mezi jednotlivými účastníky, vedený bez ohledu na jejich věk, zkušenosti a profesní zaměření. Formou obecných porad jsou otevřené panelové diskuse, workshopy, přednášky, kulaté stoly, firemní sympozia, Hyde park osobností a neformální setkávání. Diskusi může být každý zájemce nejen přítomen, ale může ji přímo i ovlivňovat.

„Mohu potvrdit, že koncept Obecné porady, která rozvíjí a naplňuje myšlenky J. A. Komenského, představuje i na počátku třetího tisíciletí životaschopnou a pozoruhodnou formu mezioborového sympozia, které může přispět k lepšímu porozumění jak evropské tradice; tak evropské i světové přítomnosti.

Dvě velké Obecné porady, které doposud proběhly, zprostředkovaly dialog mezi odborníky z různých oborů a veřejností a byly přínosné jak v rovině komunikační, tak společensko-psychologické“

doc. MUDr. Martin Bojar, CSc.

1996

Obecná porada „O komunikaci mezi lidmi, státy a národy“

1. - 3. 10. 1996, hotel Hilton - Atrium, Praha

Ústředním tématem první Obecné porady se stala problematika dorozumívání a dorozumění mezi lidmi. Smyslem setkání nebylo hledat řešení a navrhnout východiska, ale určit, pojmenovat a zamýšlet se nad stavem věcí.

Předsednictvo:

PŘEDSEDA: Miroslav Holub, místopředseda Jiří Musil
ČLENOVÉ: Čingiz Ajtmatov, Miroslav Balajka, Jiří Bělohlávek, Martin Bojar, Dagmar Čapková, Esther Dyson, Vernon J. Ellis, Jan Frolík, Allan Gintel, Zdeněk Hajný, Miroslav Holub, Jan Kačer, Pavel Kafka, Ron Kenley, Miroslav Macek, Ivo Mathé, Václav Marhoul, Jaroslava Moserová, Stanislav Novák, Radim Palouš, H. Robert Pank, Ivan Pílný, Petr Pithart, Maarten de Pous, Richard Salzmann, Kurt Schaller, Milan Stloukal, Jan Stráský, Pavel Strnad, Antonín Surka, Jan Švejnár, Bernard Vergnes, Vanda Wolfová, Tomáš Votruba, Rudolf Zahradník

Tímto prvním velkým diskusním fórem začala Pangea uskutečňovat jeden ze svých pilířových projektů. Klíčovým tématem rozsáhlého třídeního dialogu v duchu Komenského představ byly pojmy dorozumívání a dorozumění mezi lidmi současného světa. Ve dvou desítkách dílen se na vysoké intelektuální úrovni odehrávalo vzrušující „svobodné hádání“, a to mezioborově a mezigeograficky: mohli spolu volně diskutovat vrcholový manažer s vysokoškolačkou či gymnazistou, technik s filozofem, lékař s ekonomem, finančník po boku pedagoga ad libitum.

Byly především kladeny otázky. Každé čtyři roky se dnes rozsah lidských znalostí zdvojnásobuje. Co si počít s touto informační explozí? Jak se má relativně stabilní kapacita lidského mozku vyrovnat s exponenciálním růstem poznatků? Jak z rodící se informační společnosti nevyřadit chudé země světa, pro něž internet a ostatní revoluční technologie komunikace zůstávají nedosažitelné? Co učinit se školou fungující postaru? Nabízí se

sumy poznatků, málo však dosud učí samostatnému tvořivému myšlení! Jak si dvě odlišné kultury, či jen dva lidé mají naslouchat, aby se nejen slyšeli, ale aby si i porozuměli? Do jaké míry jsou převratné technologie pro 3. tisíciletí požehnáním a do jaké míry hrozbou? Atd.

Obecná porada byla spíše velkým tázáním než odpovídáním. Nebylo však její ambicí závažné problémy řešit, to spíše diagnostikovat. I tak přivodila důležité zneklidnění myslí.

(P. Hořejš)

1999

Obecná porada „Sto let uprostřed Evropy“

15. - 16. 11. 1999, hotel Ambassador, Praha

V pořadí druhá Obecná porada se nesla v duchu konce 20. století. Hlavní téma porady bylo bilanční a vedlo k zamýšlení nad stoletím, které bylo v historii lidstva nejpřevratnějším.

Předsednictvo:

PŘEDSEDA: Ctirad John

ČLENOVÉ: Martin Bojar, Eva Broklová, Dagmar Čapková, Petr Fiala, Allan Gintel, Tomáš Halík, Digna Hintzen, Petr Hořejš, Michal Hrdlička, Stanislav Chromec, Ivo Janoušek, Josef Jařab, Pavel Kafka, Richard Kaucký, Josef Koutecký, Jan Krumpera, Zdeněk Mahler, Zdeněk Matějček, Jan Mühlfeit, Jiří Musil, Oldřich Nečas, Milan Stloukal, František Vaverka, Rudolf Zahradník, Miroslav Zikmund

Na jednom z Fóř 2000 byla vyslovena myšlenka, že v Evropě začalo 21. století již v rozmezí let 1989 až 1991. Roky sametových revolucí přinesly naděje na nový druh politiky, na přímější demokracii. Ve smyslu těchto úvah se Obecná porada 1999 pokusila vyhledat záměry a činy, které u nás přispívají k tvořivému chápání globální etiky, ekologické gramotnosti a morálního minima. Specializovaným vědám se často vytýká, že rozdělily svět v oddělené části. Člověk se odcizil přirozenému citu. Obecná porada 1999 byla v mnohém směru úspěšným pokusem odporovat zmíněným tendencím a postihovat život v celku. Celostní

pohled umožnilo strukturování celého jednání. Na průzkum tradic soudobé politiky a české vědy navázal rozbor duchovní dimenze české a československé kultury minulého století. Výklad pramenů humanitního vzdělávání respektoval skutečnost, že do našich životů bude stále důrazněji vstupovat technologie.

(C. John)

Mluvíš-li, mluv k věci.

Mluv tedy, nikoli aby ses líbil, ale abys tvořil, nikoli abys ukazoval dým věci, nýbrž věc.

Řeč pravdy je prostá.

Kde třeba činů, jednej a šetři slov.

JAN AMOS KOMENSKÝ

Michal Hrdlička, Pavel Kafka

KONFERENCE:

Nadace spolu s Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci vytvořila tradici tzv. výročních konferencí zabývajících se výchovnými a rekreačními aktivitami v přírodě.

Konference jsou určeny představitelům organizací, zájmových sdružení, pedagogům vysokých a středních škol, zástupcům cestovních kancelářů, členům ekologicky orientovaných hnutí a specialistům na problematiku výchovy v přírodě.

Cíl konferencí:

- Představit různé aktivity konané v přírodním prostředí a určené především dětem a mládeži.
- Dát odpověď na otázku, nakolik je v dnešní době výchovným ideálem hledat harmonický rozvoj fyzických i duševních schopností.

DOPOSUD KONANÉ KONFERENCE:

- **„Výchova a pobyt v přírodě na konci 20. století“**
„0 nových možnostech a výzvách k obohacení životního stylu mladých lidí“

21. - 23. 4. 1995, Českomoravská vysočina, Zubří

- **„Výchova a pobyt v přírodě na konci 20. století“**

26. - 28. 4. 1996, Králíky

I. výroční konference o výchovných a rekreačních aktivitách v přírodě

- **„Kalokagathia - nové dimenze a výzvy“**

10. - 12. 10. 1997, Olomouc

II. výroční konference o výchovných a rekreačních aktivitách v přírodě

- **„Komunikace a hra“**

28. - 29. 11. 1998, Olomouc

III. výroční konference o výchovných a rekreačních aktivitách v přírodě

- **„Pohyb a zdraví“**

11. - 14. 9. 1999, Olomouc

Záštitu nad mezinárodní konferencí organizovanou Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci

- **„Fenomén hry“**

17. - 19. 11. 2001, Olomouc

Celostátní pedagogický projekt „DOKÁŽU TO?“ pořádaný ve spolupráci s katedrou rekreologie FTK Univerzity Palackého v Olomouci

- **„Symposium v Morelii“**

Ekologická konference, která se konala v německém městě Morelia. V organizující Skupině Sta byl zastoupen tehdejší předseda nadační rady nadace Pangea M. Holub

KULTURNÍ PROJEKTY, KONCERTY, SETKÁVÁNÍ:

CD „Labyrint světa a ráj srdce“
Marka a Petra Ebenových

- 21. 6. 1994, Betlémská kaple, Praha
Benefiční koncert nadace Pangea

- 1. 10. 1996, Španělský sál Pražského hradu
Koncert pořádaný pro účastníky 1. Obecné porady

- 8. 11. 1997, HAMU, Praha
Koncert u příležitosti uvedení nového CD „Labyrint světa a ráj srdce“ Marka a Petra Ebenových

- 13. 10. 1998, Anežský klášter, Praha
„Časoprostor Miroslava Holuba“- slavnostní večer věnovaný poezii M. Holuba a vzpomínkám jeho přátel

Základní jmění nadace činí ke dni 31. 12. 2001 **7.200.000,-Kč.**

Nadace podpořila v průběhu let 1991 - 2001 nejrůznější akce a projekty částkou ve výši cca 10 milionů korun.

Finanční prostředky poskytnuté nadaci v letech 1991 - 2001

Finanční dary a příspěvky organizací a firem:

Jméno	Částka v Kč	Jméno	Částka v Kč
Accenture (dříve Andersen Consulting, s. r. o.)	1.865.940	Roche, a. s.	45.000
Siemens, s. r. o.	1.109.400	OKD Ostrava, a. s.	40.000
Software 602, a. s.	763.000	Mrazírny Opava, a. s.	35.000
Fatra (Aliachem), a. s.	852.000	Kaučuk, a. s.	35.000
Ivax ČR, a. s. (dříve Galena, a. s.)	632.600	Renault, s. r. o.	35.000
Microsoft, s. r. o.	550.000	Tatra, a. s.	35.000
Arthur Andersen	514.200	Sepap Štětí, a. s.	34.000
Středočeská energetická, a. s.	300.000	Unipres Turnov	33.770
Komerční Banka, a. s.	338.000	Syntezia, a. s.	30.000
ING Bank	265.160	Český leasing, s. r. o.	30.000
CAPA, a. s.	275.000	Jansen Cilag	27.000
Všeobecná stavební spořitelna, a. s.	320.000	Chemopetrol, a. s.	25.000
Raiffeisenbank, a. s.	285.000	Ferring Léčiva, a. s.	25.000
CM Pharma, s. r. o.	275.000	Správa českých center	23.689
BVV Brno, a. s.	250.000	Hotel Intercontinental, a. s.	22.289
INFINITY, a. s.	170.000	Amalthea, a. s.	20.000
Zeneca, s. r. o.	131.850	Citibank, a. s.	20.000
Česká Kooperativa, a. s.	120.000	Český literární fond	20.000
Evropská nadace pro kulturní dědictví	119.997	Rako, a. s.	20.000
Magistrát města Pardubic	100.000	Transgas, a. s.	20.000
Inventa, s. r. o.	85.000	Organon, s. r. o.	15.090
Pragopharm, s. r. o.	80.000	Popovický pivovar, s. r. o.	12.000
Keramické závody Rakovník, a. s.	70.000	Humanitární společnost	10.000
Kairos, s. r. o.	60.000	M Plus, s. r. o.	8.000
Pioneer, a. s.	57.850	Technoplyn, a. s.	5.000
Čedok, a. s.	56.000	Agentura CREO Consulting, s. r. o.	3.085
Inter-relax-club, a. s.	55.000	Muzeum	500
Banka Bohemia, a. s.	48.000	Správa učňovského zařízení Bratislava	500
Celkem:			10.378.920,- Kč

Peněžní dary a příspěvky jednotlivců:

Jméno	Částka v Kč
PhDr. Ladislav Čerych	500.000
Renata Drahorádová	40.000
Lukáš Soukup	3.500
Miroslav Masák	1.000

Částkou 500,- Kč dále přispěli paní a pánové:

Ambruz, Anderle, Bajgarová, Balajka, Břicháček, Bušov, Císař, Čapková, Dubček, Eben, Fejfar, Gintel, Gintelová, Čelechovský, Haberová, Hajný, Hanzl, Holeyšovský, Holub, Horák, Hořejš, Chlup, Chrast, Jurčíková, Karhan, Kouba, Kubín, Mahler, Maňhalová, Mikulcová, Musil, Nečas, Němec, Palouš, Pavlíčková, Pavlík, Pešková, Prager, Salzman, Semerádová, Sokol, Syrovátka, Šubert, Talášek, Vacl, Vereš, Vilímek, Všečetka, Vrba, Ždímal.

PARTNEŘI, DÁRCI, MECENÁŠI, DONÁTOŘI NADACE:

PhDr. Ladislav Čerych (*1925)

Dosud největší mecenáš nadace Pangea

accenture

Accenture (dříve Andersen Consulting)

Společnost Accenture je globální poradenská společnost v oblasti řízení a informačních technologií s více než 75 000 zaměstnanci ve 47 zemích světa. Poskytuje klientům ze všech odvětví hospodářství široké spektrum specializovaných služeb a řešení. V rámci své nové strategie Accenture rozšiřuje podnikatelské portfolio a služby, které odpovídají aktuálním požadavkům klientů v oblasti poradenství, informačních technologií, outsourcingu, aliancí a rizikového kapitálu.

CREO

Agentura Creo

Agentura Creo působí od roku 1994 v oblasti public relations. Vztahy s veřejností, jak se tento pojem možná ne zcela přesně překládá, představují v prvé řadě komunikaci - a ta je základem nejen porozumění a chápání, ale také dobrých pracovních výsledků. Vedoucí pracovníci mnoha organizací si uvědomují, že investice vložené do budování image firmy jim přinesou úspěch. Stále více totiž platí, že není problém něco vyrobit, ale učinit to prodejným. A právě v tom mohou být PR agentury prospěšné. Agentura Creo nabízí odborné konzultace a poradenství pro reklamu a marketing, krizovou komunikaci, průzkumy trhu, monitoring tisku a zpracování zpráv a informací z oblasti ekonomiky a trhu, podporu prodeje.

ANDERSEN Arthur Andersen Česká republika

Společnost Andersen úzce spolupracuje s mezinárodní sítí právnických firem Andersen Legal, jejímž českým členem je advokátní kancelář Weinhold Andersen Legal. Tato úzká spolupráce umožňuje společností Andersen a Weinhold Andersen Legal poskytovat klientům komplexní řešení jejich podnikatelských problémů v oblasti finanční, daňové i právní.

CAPA

CAPA, a. s.

Poradenská agentura CAPA, a. s. vznikla v roce 1990 propojením několika skupin českých specialistů, kteří se podíleli na vytváření i realizaci strategických a rozvojových programů v rámci týmové přípravy vrcholových managementů různých organizací. Činnosti agentury jsou zaměřeny zejména na strategický rozvoj podniků a organizací, rozvoj systému řízení lidských zdrojů, poradenství pro vrcholové vedení organizací. Mezi další aktivity patří výběr a výcvik perspektivních specialistů, personální audity zaměstnanců či utváření řešitelských týmů v organizacích.

ING

ING Group

ING Group působí v šedesáti pěti zemích světa a má přes sto tisíc zaměstnanců. Z hlediska tržní kapitalizace je jednou z největších finančních institucí v Evropě. V České republice působí

Členové Round Table Caux

od roku 1991. Poskytuje služby v oblasti pojišťovnictví, bankovníctví a správy aktiv pro více než čtyři sta tisíc individuálních a korporátních klientů. V České republice v rámci skupiny ING Group působí pojišťovna ING Nationale-Nederlanden, ING Penzijní fond, ING Bank, ING InterInvest, ING Employee Benefits, ING Investment Management, ING Real Estate.

Neměně významnými členy skupiny jsou také například ING Lease, ING Baring Private Bank a Baring Communications Equity.

IVAX Ivax ČR, a. s.

Společnost Ivax ČR, a. s. je majoritní vlastníkem farmaceutické společnosti Galena, a. s., která má v ČR více jak stoletou tradici. K tradičnímu portfoliu patří farmaceutika, substance, herbální extrakty, kosmetické přípravky a také nápojové přísady Kofo pro výrobu nápojů Kofola a Ionto.

Významným produktem společnosti je přípravek Consupren, používaný při transplantacích vnitřních orgánů, přičemž Galena je jeho druhým největším světovým výrobcem. V roce 1998 byla ve společnosti zřízena charitativní komise, jejímž úkolem je podpora nemocných dětí i dospělých.

Round Table Caux

Nadnárodní společenství Round Table Caux sdružuje významné průmyslové magnáty a podnikatele nejvyspělejších zemí Evropy, USA a Japonska. Zaměřuje se na posilování významu obchodu a průmyslu jako zásadní hybné síly při uplatňování současných globálních změn. Poprvé bylo společenství svoláno v roce 1986 bývalým prezidentem společnosti Philips Robertem Philipsem

a místopředsedou společnosti INSEAD Olivierem Giscardem d'Estaing. Dnes se tato prestižní světová organizace soustředí na rozvoj trvalého přátelství a spolupráce založené na společném přijetí nejvyšších morálních hodnot a odpovědném přístupu jednotlivců v jejich vlastních sférách působení.

SIEMENS Siemens s. r. o.

Firma Siemens AG vznikla již před více než sto padesáti lety a v současné době patří mezi největší světové elektrotechnické koncerny. Zastoupení společnosti Siemens v České republice má dlouholetou tradici již od konce 19. století a bylo plně obnoveno roku 1990. Dnes Siemens zaměstnává v ČR téměř jedenáct tisíc pracovníků ve dvaceti pěti společnostech. Klíčovými oblastmi, které mají největší podíly na finančním obratu, jsou oblasti informací a komunikací, automatizace, řízení a dopravy.

Software602

Společnost Software602 a. s.

Společnost Software602 a. s. byla založena 1. 1. 1991 autory textového editoru Text602. Firma je největším tuzemským producentem programového vybavení pro desktopy a servery s operačním systémem Windows 98/ME a Windows NT/2000 s plnou podporou internetových technologií. Na podzim roku 2001 přesáhl počet všech registrovaných licencí 1.000.000 ve více než 50 zemích světa. Firma úzce spolupracuje s dceřinými společnostmi Software602 Slovensko s. r. o., System602 a. s. (síťová a komunikační řešení) a Software602 Inc. se sídlem v Jacksonville, Florida, USA. Od roku 1997 jsou akcie Software602 a. s. veřejně obchodovatelné.

**Každému z nás co jeho jest
A také to
Co dávno není
Co neprodá a nepromění
Za lásku ani za bolest**

(JAN SKÁCEL)

Nadace Pangea existuje lehce úspěšných deset let především díky lidem, kteří bez ohledu na čas, peníze a obtíže pomohli, přestože nemuseli. Byli jich desítky, možná stovky. Všem tímto děkujeme. Náš dík a úcta patří především těm, kdo prokazovali dobrou vůli dlouho a s nadšením.

Patří mezi ně:

Jitka Bajgarová, Miroslav Balajka, Martin Bojar, Čestmír Císař, Dagmar Čapková, Gorazd Čelechovský, Zita Drdová, Jan Fejfar, Jan Frolík, Allan Gintel, Ivana Gintelová, Jindřich Gregorini, Radek Hanuš, Miroslav Holub, Milan Horák, Petr Hořejš, Michal Hrdlička, Ctirad John, Pavel Kafka, Richard Kaucký, Miroslav Kubín, Jana Kytlicová, Jan Mühlfeit, Jiří Musil, Sylvie Mikulcová, Karel Prager, Miloslav Šolc, Milan Stloukal, Jan Stráský, Majka Šandová, Jan Struž, Tomáš Šubert, Tomáš Votruba, Rudolf Zahradník

Zvláště si ceníme finanční pomoci od **Ladislava Čerycha, Renaty Drahorádové, Jana Frolíka, Jana Háby, Pavla Kafky, Míly Ruta a Richarda Salzmann**a v době, kdy to nadace nejvíce potřebovala. Velmi oceňujeme pochopení Agentury Carolina, která ví své.

S úctou vzpomínáme architekta **Karla Pragera (1923 - 2001)**, jenž byl téměř u všeho a s velkým nasazením a tak souzněl s Miroslavem Holubem, který říkal „Pro mne je Komenský hlavně to - vydržet za všech okolností a znovu“.

PROGRAM PRO PŘÍŠTÍ DESETELETÍ:

1. Iniciovat a různými způsoby podporovat projekty směřující k růstu všeobecné vzdělanosti.
2. Prostřednictvím speciálních nadačních programů vyhledávat mladé lidi s vůdčími a manažerskými předpoklady.
3. Pokračovat v udělování výroční ceny „Za úsilí o nápravu věcí lidských“ významným osobnostem.
4. Svolávat Obecné porady - neoficiální veřejná setkání osobností vědy, kultury, politiky a podnikání, věnovaná ožehavým problémům rozvoje lidského společenství. Ve spolupráci s univerzitami zemí, kde J. A. Komenský působil: Univerzita Karlova (Praha), Ruprecht-Karls-Universität (Heidelberg), Uniwersytet Jagiellonski (Kraków), Univerzita Komenského (Bratislava), Uppsala University, University of Oxford, University of Cambridge, Universiteit van Amsterdam, Eötvös Loránd University (Budapest).
5. Rozšířit činnost nadace do zemí, kde J. A. Komenský za svého života působil.
6. Založit edici nadace Pangea, která by měla směřovat k dominantním programovým cílům nadace a oslovovat evropskou veřejnost.

OBECNÁ PORADA „INSPIRACE PRO UTKÁNÍ S BUDOUCNOSTÍ“

Komunikační projekt o vzdělání, vzdělanosti a moderní gramotnosti.

3. - 5. 10. 2002, hotel Diplomat, Praha

Stěžejním tématem v pořadí již třetí Obecné porady bude problematika vzdělávání a jeho role v blízké budoucnosti. Diskusní fórum by mělo být zaměřeno na hledání odpovědí, jakými způsoby a metodami transformovat proces vzdělávání tak, aby byl adekvátní proměnám společnosti a odpovídal nárokům a potřebám současnosti i budoucnosti.

DAIDALOS

Nový projekt, určený mladým lidem ve věku od 22 let, zaměřený na vyhledávání talentovaných osobností s vůdčími a manažerskými předpoklady.

Účastníci projektu budou vystaveni intervenčnímu programu s velkou intenzitou a dynamikou nejrůznějších úkolů, situací a vztahů, které budou muset řešit, překonávat a vyrovnávat se s nimi. Originální programy budou rozkrývat osobnost a prověřovat míru schopností a dovedností. Nutit účastníky jednat opravdově a přibližovat je k hranicím vlastních možností. Celistvost působení metody je dána výběrem a tvorbou fyzicky i psychicky náročných aktivit a činností, při nichž jsou promyšlenou dramaturgií zatěžovány různé složky osobnosti - emoce, intelekt i tělo.

Program:

Rozdělen na část diagnostickou a ověřovací. V průběhu diagnostické části budou posuzovány následující osobnostní charakteristiky: emoční inteligence, sociální obratnost, analytické schopnosti, tvořivost, organizační schopnosti a práce v týmu.

Diagnostické minimum, které tvoří základ intervenčního programu vytváří devět vybraných osobností:

mj. Allan Gintel, Michal Horáček, Jan Kala, Milan Knížák, Ondřej Landa, Jan Stráský a Michael Třeštík.

Ověřovací část bude realizována v náročném přírodním prostředí s cílem potvrdit, zda schopnosti, dovednosti a způsoby chování manifestované v rámci diagnostické části opravdu existují.

SVĚT JE OPĚT JEDEN JEDINÝ

V geologicky dávných časech nesla planeta Země jediný prakontinent. Majestátně plul oceánem. Geofyzikové jej nazvali Pangeou. Díky pokrokům civilizace se onen prvotní stav planety vrátil na vyšší úroveň. Technologické převraty v oblasti dopravy, komunikací, informací atd. přivodily údivující časoprostorovou kompresi - je to, jako by se rozervané kontinenty opět scelily. Vzdálenosti i čas jsou dnes veličiny dramaticky jiné než dřív. Zprávu už nenesou posel na koni, přichází e-mailem po internetu. Vyznání lásky či vyhlášení války se dostavuje rychlostí světla. Svět je opět jeden jediný, tentokrát zabydlený lidmi, čili náš společný. Nová Pangea! Velký zázrak, ještě větší starost.

Ocitáme se v tváří v tvář světu a dění rok od roku dynamičtějším, složitějším, nepřehlednějším. Až člověka jímá úzkost. Prý se úloha jedince v dnešním složitém dění rozplývá. Kdeže, mizí jen zdánlivě, fakticky roste!

Zaujetí pro nadosobní věci, pro dobrovolnou práci, bývalo v českém prostředí už od časů národního obrození takřka samozřejmostí. Potřeba někam patřit, sdílet názor či roli, řešit společné zadání s bližními, zůstává i v současnosti potřebou právě tak individuálně lidskou jako společenskou. V časech, kdy se zkoumají cesty, jak s využitím ohromujících vymožeností civilizace učinit svět obyvatelným domovem pro všechny, se nesobecká spoluúčasť stává takřka mravním

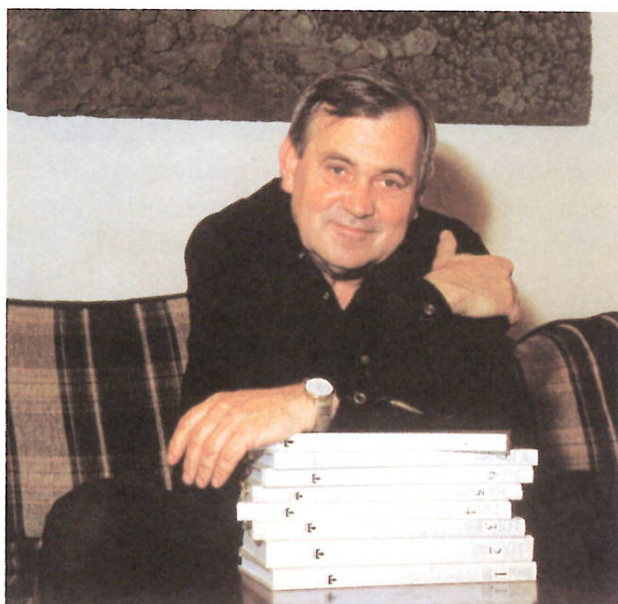
apelem. Vždyť všude, kde se lidé starají o své obce, o bližní, o věci společné, děje se tak ku prospěchu celku, vždycky je to vidět a stav světa - aťsi, že jen maličko a lokálně - se zlepšuje. Kéž by se pozitivní nápravné úsilí stalo brzy obecnou módou!

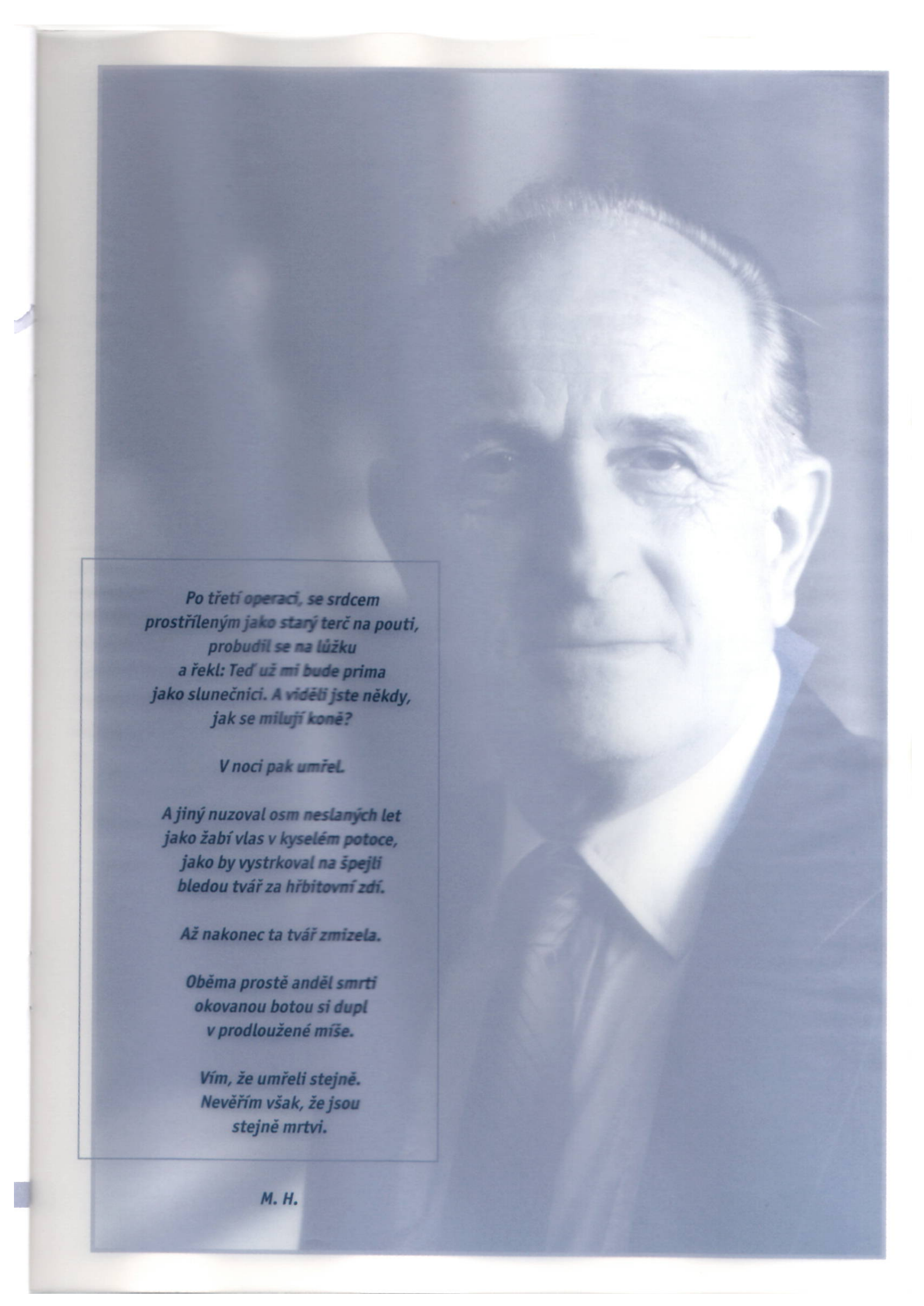
Nadace Pangea, s odkazem Komenského ve štítě, nepřeceňuje vlastní možnosti a síly. V naznačených souvislostech si klade za cíle toliko dílčí, vlastně nepatrné. V čase spektakulárních „Zlatých slavíků a míčů“ (nic proti nim) mívá udělováním výročních cen i nadále vyzdvihovat osobnosti sice méně populární, zato příkladně tvorivým intelektuálním přínosem a morální zodpovědností. Obecnými poradami chce i do budoucna inspirovat transverzální, mezioborové debaty o závažných tématech současnosti. V duchu stále aktuálních idejí J. A. Komenského bude pak ostatními projekty v rámci svých možností podporovat růst obecné vzdělanosti a vše, co napomáhá humanizovat tento rozporuplný svět.

Budiž řečeno zcela otevřeně:

S radostí proto nadace Pangea uvítá každého, kdo v sobě objeví byť jen špetku nadosobního entuziasmu přispět jejímu úsilí činem, darem, nápadem, obohacením společných vizí. Nuže, vítejte!

(P. Hořejš)

*Po třetí operaci, se srdcem
prostříleným jako starý terč na pouti,
probudil se na lůžku
a řekl: Teď už mi bude prima
jako slunečníci. A viděli jste někdy,
jak se milují koně?*

V noci pak umřel.

*A jiný nuzoval osm neslaných let
jako žabí vlas v kyselém potoce,
jako by vystrkoval na špejli
bledou tvář za hřbitovní zdi.*

Až nakonec ta tvář zmizela.

*Oběma prostě anděl smrti
okovanou botou si dupl
v prodloužené míše.*

*Vím, že umřeli stejně.
Nevěřím však, že jsou
stejně mrtví.*

M. H.

První předseda nadační rady nadace Pangea. Lékař, vědec, imunolog. Autor sedmnácti básnických sbírek, dvou vědeckých monografií a řady esejů. Člen jury pro udělení Světové kulturní ceny Alberta Einsteina a ceny Leonarda da Vinci, člen prezidia Evropského kulturního klubu, místopředseda českého Penklubu, viceprezident Britské společnosti básníků, člen Bavorské akademie umění a ve světě jeden z nejznámějších českých spisovatelů.

Z myšlenek tak výhruzně krásných:

- „Špelda nás učil jednomu životnímu kroku, který jest podle mého v samém základu měst, radnic, parlamentů, velkých vizit, básní, diskusních příspěvků, věd, rozmluv s počítačem, hospodářských rozpočtů a milostných psaní: vida naše rozpaký nad třetí odmocninou z $1 \text{ minus } 3 \text{ a}2 \text{ lomeno } 1 \text{ minus } a2$, Špelda, zabořen hluboko za katedrou - a hloubka zaboření byla úměrná hloubce rozhořčení nad blbostí světa - vždy broukl: Udělejte zlomkovou čáru. Pak už to nějak dopatláte.“
  - **„Pokud jsem měl kdy jedničky nebo dvojky, bylo to proto, že jsem nejdřív udělal zlomkovou čáru, a to bez kecání.“**
  - „Když dnes jdeme kolem šerošedé nárožní budovy svého rodného ústavu a jdeme poklidným krokem tam, kde jsme vždy před osmou ranní pádivali jako rychlonozí zajícovíti vyděšení Achillové, vzpomeneme si někdy na zlomkovou čáru.“
  - **„Když sedíme, ba i stojíme před úkolem, jak čelit návratné blbosti a setrvalému smutku světa, vzpomeneme si vždy. A uděláme zlomkovou čáru.“**
  - „Kdybych měl Aladinovu lampu, hleděl bych si posvítit náznakem osobního posledního slova na cestu poslední ve století jedenadvacátém, a ne ve století, kdy se tak úspěšně formulují (a zanedbávají) lidská práva a kdy se nikdo nestará o lidské povinnosti, mezi něž bezpochyby patří povinnost myslet pravdivě.“
  - **„Debilita prostá je nedojít si dvě stě metrů z parkoviště. Debilita zpupná je inzerovat tuto okolnost klaksonem a používat ji jako záruční známky vlastní mohutnosti... Debilita v psychologickém smyslu slova existuje bez zpupnosti. Zpupnost v sociologickém smyslu slova pak neexistuje bez debility.“**
  - „Jest totiž zřejmě jistá relativita úkolů a jejich řešení. Řešení těžkého úkolu A je mnohem snazší, jestliže je podnikáme
-

namísto ještě těžšího úkolu B. Sisyfos by byl nepochybně dovalil kámen bez vzniku mýtu, kdyby mu byli bohové uložili úkol, například projet Prahou a vyznat se v příslušných orientačních tabulích. Nic není neproveditelné, pokud se vyskytne něco ještě neproveditelnějšího.“

- **„Není radost. Je jen radost z nálezů diáře, radost z gólu, radost nebeskopohledová, radost z dobrého člověka, jenž ještě žije, a radost z vánoc. Kdyby byly radosti vzájemně zastupitelné, bylo by vskutku možno volit tu nejjednodušší a technicky nejprogresivnější.“**
- „V tomto světě jsou ti, kdo volají po staré dobré podstatě člověka, stejně nemoudří jako přesličky, které čekají na návrat třetihor, a jako ti, kdo se domnívají, že psaní básní a skládání hudby je zbytečný luxus a náměšičnost.“
- **„Moudrost je porozumění sobě a světu. Není možné vynechat ani jedno, ani druhé. Obojí je spjato již velmi pevně.“**
- „Tvořivost je jistá drobná touha po překročení biologických limitů, po nesmrtelnosti. Je to asi to nejlidštější, co máme. My se vyvíjíme v jediný druh, který bojuje se svou smrtí. Naše lpění na životě je realizace sice nesmyslného, leč ve velice vzdáleném významu velmi smysluplného lidského snu. Tvůrčí princip se tak stává protikladem tendence k sebeobětování, která v historii nevedla k velkým výsledkům. Pro Prahu udělal mnohem víc Petr Parléř než žoldnéři, kteří obětavě padli na Karlově mostě v boji se Švédy.“

Jubilejní zprávu

vydala nadace Pangea v roce 2002

ve spolupráci s agenturou Kairo.

Koncept: ALLAN GINTEL

Redakce: PETR HOŘEJŠ, PATRIK ŠALAMON

Grafická úprava: TYPO + Graphic Design Studio, s. r. o.

Tisk: Retip s.r.o.

© nadace Pangea

Na obálce použita reprodukce fotografie

„Dromedary Caravans near Nouakchott, Mauretanie“

z knihy „The Earth from the Air“ od Yanna Arthuse-Bertranda,
Thames&Hudson Ltd., London 2000.

Na straně 20 použita reprodukce Schnirchovy skici
k sousoší „Obětavost“.

